

Us agrada «el Nadal»?

written by Jordi Badia Pujol | 24 de desembre de 2016

«M'agrada el Nadal» és una cançó força coneguda, sobretot entre la quitxalla. La canta [Dàmaris Gelabert](#), una dona que ha treballat de valent per fer arribar cançons en català als infants. Però no ens hauria de passar per alt que «m'agrada el Nadal» és una frase estranya al català de sempre. Això ho hauríem dit (i ho diem, vaja) d'una altra manera: «M'agrada Nadal».

Cal demanar-se com és que s'ha escampat tant, aquest article de «Nadal»? Em sembla que no cal, oi?

Doncs si no volem que, una vegada més, el català sucumbeixi a la llengua dominant només hem de llevar aquest article. Vegem-ne exemples, aplegats ací i allà:

–Estimo el Nadal: **Estimo Nadal.**

–Com se celebra el Nadal al món? **Com se celebra Nadal al món?**

–El Nadal ja ha arribat: **Nadal ja ha arribat** (més habitualment: **Ja ha arribat Nadal**).

–La campanya solidària il·lumina el Nadal: **La campanya solidària il·lumina Nadal.**

Per adonar-se que això és estrany a la nostra llengua, no cal pas retrocedir segles. Consulteu, per exemple, el [Corpus Textual de la Llengua Catalana](#), amb gairebé 1.400 exemples contemporanis. O bé llegiu el *Poema de Nadal* de Josep M. de Sagarra: ni una vegada no hi trobareu «Nadal» precedit d'article.

«No havíem dit mai “Felicitat el Nadal a algú”, sinó “Felicitat algú per Nadal”»

Si volem distingir el dia 25 del conjunt de les festes nadalenques, podem dir «el dia de Nadal» i «les festes de Nadal», però no és justificat de dir «el Nadal» ni en l'un cas

ni en l'altre.

Hi ha un frases que semblen difícils de resoldre. «Felicitat el Nadal a algú», per exemple. Però és que això sempre s'havia dit d'una altra manera: «Felicitat algú per Nadal». És una errada «Felicitat el Nadal a algú» com ho és «Felicitat el sant a algú» (s'ha de dir «Felicitat algú pel seu sant»).

Igualment, avui sentim frases forçades, com ara: «Preparem el Nadal», «Viu el Nadal», etc. Podem inventar allò que vulguem, però no hauríem de violentar la llengua. En el primer cas, si trobem forçat «Preparem Nadal», podem dir «Preparem-nos per a Nadal». Quant al segon, «Viu Nadal» no és pas més estrambòtic que «Viu el Nadal», llevat que l'espanyol ens hagi estovat les orelles i els ulls.

Naturalment, «el Nadal» és correcte quan és determinat, és a dir, quan parlem d'un Nadal concret: «Recordo perfectament el Nadal del 1970, però no tant el del 1975.»

La paremiologia catalana és plena de frases referides a Nadal i no n'hi ha cap que dugui article: «Nadal en dilluns, festes a munts», «Si Nadal fa estiu, Pasqua prop del caliu», «Nadal sense lluna, de cent ovelles no en queda una», «Nadal vindrà amb molta alegria; també el passarem com un altre dia», «Quan Nadal hagi passat, queda't la llana i ven el ramat»...

«L'escala hi és: hi volem pujar o hi volem baixar?»

El portal Ésadir, de TV3, després d'explicar això mateix que us he dit, hi afegeix: «sol portar-ne [article] també quan fa de subjecte o complement directe, amb un valor conceptual més que no pas temporal (*no m'agrada el Nadal / repensar el Nadal*, etc.).» Voleu un exemple que ho desmenteix? De segur que tots reconeixeu aquest ús *conceptual* de «Nadal» fent de subjecte en *El poema de Nadal*:

*«Però Nadal ens ha pintat el rostre
amb un vermell precís i decidit,
i ens dóna un sentiment de llar, de sostre,
de terra, de nissaga i d'esperit.»*

Ja ho veieu: una vegada més ens trobem un cas d'interferència de l'espanyol que ens fa canviar la manera d'expressar-nos de tota la vida. I una vegada més, els filòlegs podem fer dues coses: o bé admetre-ho passivament, anotar-ho a la llista i demanar a l'Institut d'Estudis Catalans que accepti aquesta «novetat de la llengua real», o bé cridar l'atenció (a l'aula, a casa, a la feina, al bloc...) perquè no volem que el català sigui més catanyol.

L'escala hi és: hi volem pujar o hi volem baixar?

Quan ja havia escrit i publicat l'article, m'ha arribat [aquest altre](#) de l'amic Ramon Torrents, escrit el 2001, que parla d'això i de més coses. Paga la pena de llegir la gent sàvia.